



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331 Fax : 210-2124524

Σελίδες απάντησης: 6
Σελίδες συνημμένων:
Σύνολο σελίδων:

Αθήνα 15/6/2018
Αριθμ. Πρωτ.: 387/65285

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Μέτρα προστασίας ελαιοκαλλιέργειας»

ΣΧΕΤ: Η Ερώτηση 5673/4-5-2018

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση, που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Σ. Βαρδάκης**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Ο επιβλαβής οργανισμός *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) συμπεριλαμβάνεται στους επιβλαβείς οργανισμούς καραντίνας, των οποίων η είσοδος απαγορεύεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση βάσει της Οδηγίας 2000/29/ΕΚ του Συμβουλίου. Μετά τη διαπίστωση της παρουσίας του *Xylella fastidiosa* στην Ιταλία το 2013, ψηφίστηκε, σε εφαρμογή του άρθρου 16 παρ. 2 της προαναφερθείσας Οδηγίας, μία σειρά αποφάσεων για τη λήψη επίσημων μέτρων. Η χώρα μας συμμετέχει ενεργά σε όλες τις ομάδες εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη λήψη προληπτικών μέτρων, προκειμένου να αποτραπεί ο κίνδυνος της εισαγωγής και εξάπλωσης του *Xylella fastidiosa* στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Μετά από πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και αρκετών Κρατών - Μελών, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται η Γαλλία, η Ελλάδα και η Ισπανία, και λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της ομάδας εργασίας, τα τελευταία ευρήματα στην Ιταλία και την Επιστημονική γνωμοδότηση της EFSA για τη λήψη ακόμα πιο αυστηρών μέτρων, ψηφίστηκε και είναι σε ισχύ η Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2015/789 της Επιτροπής της 18^{ης} Μαΐου 2015, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Με την εν λόγω απόφαση, προβλέπεται μία σειρά αυστηρών μέτρων για την πρόληψη της εισαγωγής και της εξάπλωσης στην Ένωση του οργανισμού *Xylella fastidiosa*, με εφαρμογή τόσο στη διακίνηση φυτών που μπορεί να είναι ξενιστές του επιβλαβούς οργανισμού, όσο και στην εισαγωγή φυτών ξενιστών από τρίτες χώρες, στις οποίες έχει διαπιστωθεί η παρουσία του *Xylella fastidiosa*. Η αναθεωρημένη απόφαση προβλέπει: Α) την ύπαρξη βάσης δεδομένων για την άμεση ενημέρωση για τα καινούρια είδη φυτών ξενιστών που καταγράφονται στην Ε.Ε., Β) την υποχρέωση των Κρατών - Μελών να έχουν Εθνικό Σχέδιο Δράσης και Γ) την αναγκαιότητα ενημέρωσης των εμπλεκομένων σχετικά με τον επιβλαβή οργανισμό *Xylella fastidiosa*, καθώς και σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνονται σε περίπτωση εμφάνισής του.

Σε εθνικό επίπεδο και κατ' εφαρμογή της προαναφερθείσας ενωσιακής νομοθεσίας, η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) ως αρμόδια αρχή της χώρας για τη φυτοϋγεία:

- Έχει συμπεριλάβει τον επιβλαβή οργανισμό καραντίνας *Xylella fastidiosa* στο επίσημο Πρόγραμμα Επισκοπήσεων [surveys: πρόγραμμα επίσημης δειγματοληψίας σε όλη τη χώρα, σύμφωνα με την επίσημη μεθοδολογία και τις τεχνικές οδηγίες που η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ έχει συντάξει σε συνεργασία με το επίσημο εργαστήριο (Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο-ΜΦΙ) προς διευκόλυνση του έργου των φυτοϋγειονομικών ελεγκτών της χώρας]. Σημειώνεται ότι η επίσημη δειγματοληψία, η οποία πραγματοποιείται στη χώρα, διενεργείται μετά από ανάλυση φυτοϋγειονομικής επικινδυνότητας και λαμβάνει υπόψη της στον σχεδιασμό της τις περιοχές υψηλού κινδύνου. Από την επεξεργασία των αποτελεσμάτων των επισκοπήσεων ετών 2015, 2016 και 2017, προκύπτει ότι στον ελλαδικό χώρο δεν έχει αναφερθεί μέχρι στιγμής κρούσμα του επικινδύνου βακτηρίου.

- Έχει ενημερώσει έγκαιρα τις αρμόδιες υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου της χώρας, οι οποίες βρίσκονται σε ετοιμότητα, ώστε, σε περίπτωση εμφάνισης κρούσματος του βακτηρίου στη χώρα, να εφαρμόσουν άμεσα τα μέτρα που προβλέπονται στην Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2015/789 της Επιτροπής της 18^{ης} Μαΐου 2015, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
- Έχει στείλει κατευθυντήριες οδηγίες στις φυτοϋγειονομικές υπηρεσίες της χώρας, προκειμένου να γίνονται οι απαραίτητοι έλεγχοι για την προστασία της φυτικής παραγωγής της χώρας.
- Εξασφάλισε, οι εργαστηριακές αναλύσεις των επίσημων δειγμάτων που λαμβάνονται από τις φυτοϋγειονομικές υπηρεσίες της χώρας για τη διαπίστωση της ύπαρξης ή μη του επιβλαβούς οργανισμού καραντίνας *Xylella fastidiosa* να διενεργούνται από τα επίσημα εργαστήρια Βακτηριολογίας του ΜΦΙ, Εντομολογίας του ΜΦΙ και Βακτηριολογίας του ΤΕΙ Ηρακλείου.
- Εξασφάλισε επιχορήγηση των εργαστηρίων Βακτηριολογίας και Εντομολογίας του ΜΦΙ που πρόσφατα επιχορηγήθηκαν από το ΥΠΑΑΤ, προκειμένου να ενισχύσουν την εργαστηριακή τους υποδομή με δύο Real time PCR για τη μοριακή ανίχνευση του παθογόνου σε φυτά και σε έντομα φορείς.
- Σε ό,τι αφορά στην αποτελεσματικότητα φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε έντομα φορείς του βακτηρίου, σε επίπεδο Ε.Ε έχουν πραγματοποιηθεί σχετικοί πειραματισμοί από χώρες του Ευρωπαϊκού Νότου (Ισπανία, Γαλλία και Ιταλία) και υπάρχουν καταγεγραμμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα με αποδεδειγμένη αποτελεσματικότητα εναντίον των φορέων του βακτηρίου.
- Η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ, στο πλαίσιο της συνεχούς ενημέρωσης και επιμόρφωσης των φυτοϋγειονομικών ελεγκτών της χώρας, έχει, μέσω του ΙΝΕΠ, πραγματοποιήσει εκπαίδευση στη Κρήτη, όπου οι φυτοϋγειονομικοί ελεγκτές της Περιφέρειας Κρήτης εκπαιδεύτηκαν πάνω στην αναγνώριση και εφαρμογή της νομοθεσίας για τον επιβλαβή οργανισμό *Xylella fastidiosa*.
- Ειδικά για την ενημέρωση κάθε εμπλεκόμενου, η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ έχει συντάξει ενημερωτικό φυλλάδιο για τον επιβλαβή οργανισμό *Xylella fastidiosa*, το οποίο έχει αναρτηθεί στην κεντρική σελίδα του ιστότοπου του ΥΠΑΑΤ.

Επίσης, οι φυτοϋγειονομικές υπηρεσίες της χώρας έχουν λάβει κατευθυντήριες οδηγίες προκειμένου:

- Να ενημερώνουν αμέσως και με κάθε πρόσφορο μέσο επίσημα όλους τους εμπλεκόμενους (φυτώρια, σημεία πώλησης καλλωπιστικών φυτών και πολλαπλασιαστικού υλικού, εταιρείες διεθνών μεταφορών, παραγωγούς, συνεταιρισμούς, γεωπόνους του δημοσίου και ιδιώτες, τελωνιακούς, Δήμους και Εργολάβους δημόσιων κηποτεχνικών έργων) για το φυτοϋγειονομικό καθεστώς του επιβλαβούς οργανισμού *Xylella fastidiosa*, για την Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2015/789 της Επιτροπής, καθώς και για τα τελευταία δεδομένα σχετικά με την εμφάνιση και την εξέλιξη της ασθένειας στην Ισπανία.
- Να εντατικοποιούν τους ελέγχους σε όλες τις επιχειρήσεις που διακινούν φυτά προς φύτευση από χώρες της Ε.Ε., στις οποίες έχει διαπιστωθεί η παρουσία του επιβλαβούς οργανισμού *Xylella fastidiosa* (Ισπανία, Ιταλία, Γαλλία κ.λπ.). Στο πλαίσιο αυτό, επιβάλλεται η συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών με τα Τμήματα Αγροτικής Ανάπτυξης, καθώς και με τα Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της περιοχής αρμοδιότητάς τους.
- Να διενεργούν ελέγχους σε οπωρώνες και να εντατικοποιούν τη συλλογή δειγμάτων, στο πλαίσιο του προγράμματος επισκοπήσεων έτους 2018 για τον επιβλαβή οργανισμό *X. Fastidiosa*, τόσο σε φυτά ξενιστές του, όσο και στα έντομα φορείς του (μετά από σχετική συνεννόηση με το ΜΦΙ), με σκοπό την επιβεβαίωση της απουσίας του επιβλαβούς οργανισμού (detection survey).

- Να ενημερώνουν οι φυτοϋγειονομικές υπηρεσίες, στις περιοχές αρμοδιότητάς τους, τους εμπλεκόμενους ότι, σύμφωνα με το άρθρο 7 του π.δ. 365/2002 (Α'307), αποτελεί υποχρέωσή τους να γνωστοποιούν αμέσως στην αρμόδια αρχή της περιοχής τους οποιαδήποτε ύποπτη εμφάνιση επιβλαβών οργανισμών ή συμπτωμάτων.
- Να γνωστοποιούν στη Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ τις ενέργειες που έχουν γίνει στην περιοχή αρμοδιότητάς τους σχετικά με την πληροφόρηση των εμπλεκόμενων φορέων (ημερίδες, έκδοση φυλλαδίων, Δελτία τύπου, άρθρα σε εφημερίδες κ.λπ.), προκειμένου να συντονίζεται καλύτερα η ενημέρωση των εμπλεκόμενων.

Τονίζεται ότι οι φυτοϋγειονομικοί έλεγχοι διενεργούνται στα εισαγόμενα από τρίτες χώρες, παραγόμενα και διακινούμενα (εντός Ε.Ε.) φυτά, φυτικά προϊόντα και λοιπά αντικείμενα, σύμφωνα με το π.δ. 365/2002 (Α'307).

Οι επίσημοι έλεγχοι διενεργούνται από τις αρμόδιες αρχές και από τους ορισμένους με σχετική Υπουργική Απόφαση φυτοϋγειονομικούς ελεγκτές των Διευθύνσεων Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) των Περιφερειακών Ενοτήτων (ΠΕ) και των Περιφερειακών Κέντρων Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου. Οι οικείοι Περιφερειάρχες των Περιφερειών της χώρας, καθώς και οι Προϊστάμενοι των ΔΑΟΚ των Περιφερειακών Ενοτήτων (ΠΕ) είναι υπεύθυνοι να διασφαλίσουν με κάθε τρόπο την τήρηση της Φυτοϋγειονομικής νομοθεσίας.

Ιδιαίτερα για την Περιφέρεια της Κρήτης, όπου όλο το φυτωριακό υλικό εισέρχεται στην Κρήτη από τον Λιμένα του Ηρακλείου (διακίνηση στην Ενωσιακή Αγορά), επιβάλλεται η ΠΕ Ηρακλείου:

1) να διασφαλίσει ότι εφαρμόζονται το ισχύον – πλήρες νομικό πλαίσιο, καθώς και οι κατευθυντήριες οδηγίες του ΥΠΑΑΤ

και

2) να εγκαταστήσει κλιμάκια φυτοϋγειονομικών ελεγκτών για την πραγματοποίηση ελέγχων στο διακινούμενο φυτωριακό υλικό.

Όσον αφορά στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο, το οποίο διέπει το φυτικό πολλαπλασιαστικό υλικό, σημειώνεται ότι το φυτικό πολλαπλασιαστικό υλικό ρυθμίζεται:

1. με τον ν. 1564/1985 «Οργάνωση παραγωγής και εμπορίας του πολλαπλασιαστικού υλικού φυτικών ειδών» (Α' 164), ο οποίος έχει τροποποιηθεί με τους νόμους: α) ν. 1845/1989 (Α'102), β) ν. 2040/1992 (Α'70), γ) ν. 2325/1995 (Α'153), δ) ν. 2732/1999 (Α'154), ε) ν. 4235/2014 (Α'32) και στ) ν. 4351/2015 (Α'164),

2. με την Οδηγία 2008/90/ΕΚ του Συμβουλίου, η οποία μεταφέρθηκε στο εθνικό μας δίκαιο με την αριθμ. 240460/05-05-2010 απόφαση του Υπουργού Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Τεχνικός Κανονισμός για την εμπορία του πολλαπλασιαστικού υλικού οπωροφόρων φυτών και των οπωροφόρων δένδρων που προορίζονται για την παραγωγή φρούτων, σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 2008/90/ΕΚ του Συμβουλίου» (Β' 622) και τροποποιήθηκε με την αριθμ. 2974/121507/01-11-2016 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Τροποποίηση της αριθμ. 240460/5-5-2010 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων "Τεχνικός Κανονισμός για την εμπορία του πολλαπλασιαστικού υλικού οπωροφόρων φυτών και των οπωροφόρων δένδρων που προορίζονται για την παραγωγή φρούτων, σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 2008/90/ΕΚ του Συμβουλίου (Β' 622/10-5-2010)"» (Β' 3601), ρυθμίζονται σε ενωσιακό επίπεδο τα θέματα παραγωγής, πιστοποίησης και εμπορίας του πολλαπλασιαστικού υλικού των οπωροφόρων δένδρων, συμπεριλαμβανομένου και του πολλαπλασιαστικού υλικού της ελιάς. Σε εφαρμογή της εν λόγω Οδηγίας 2008/90/ΕΚ του Συμβουλίου, εκδόθηκαν οι Εκτελεστικές Οδηγίες: α) 2014/96/ΕΕ της Επιτροπής, η οποία μεταφέρθηκε στο εθνικό μας δίκαιο με την αριθμ. 2956/120334/26-10-2016 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων "Τεχνικός Κανονισμός για τον καθορισμό των απαιτήσεων σχετικά με την επισήμανση, τη σφράγιση και τη συσκευασία του πολλαπλασιαστικού υλικού οπωροφόρων φυτών και των οπωροφόρων φυτών που προορίζονται για την παραγωγή φρούτων, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2008/90/ΕΚ του Συμβουλίου, σε συμμόρφωση προς την Εκτελεστική Οδηγία 2014/96/ΕΕ της Επιτροπής (ΕΕ L 298/16-10-2014, σ.12)" (Β' 3578), β) 2014/97/ΕΕ της Επιτροπής, η οποία μεταφέρθηκε στο εθνικό μας δίκαιο με την αριθμ. 2955/120333/26-

10-2016 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων "Τεχνικός Κανονισμός σε συμμόρφωση προς την εκτελεστική οδηγία 2014/97/ΕΕ της Επιτροπής, της 15ης Οκτωβρίου 2014, για την εφαρμογή της Οδηγίας 2008/90/ΕΚ του Συμβουλίου όσον αφορά την εγγραφή των προμηθευτών σε μητρώο, την καταχώριση των ποικιλιών και τον κοινό κατάλογο ποικιλιών (ΕΕ L 298, 16-10-2014, σ.16)" (Β' 3603) και γ) 2014/98/ΕΕ της Επιτροπής, η οποία μεταφέρθηκε στο εθνικό μας δίκαιο με την αριθμ. 218/8241/24-01-2017 απόφαση του Υπουργού και Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων "Τεχνικός Κανονισμός σε συμμόρφωση προς την εκτελεστική οδηγία 2014/98/ΕΕ της Επιτροπής, της 15ης Οκτωβρίου 2014, για την εφαρμογή της οδηγίας 2008/90/ΕΚ του Συμβουλίου όσον αφορά τις ειδικές απαιτήσεις για τα γέννη και είδη οπωροφόρων φυτών που αναφέρονται στο παράρτημα Ι, τις ειδικές απαιτήσεις που πρέπει να πληρούνται από τους προμηθευτές, καθώς και λεπτομερείς κανόνες για τις επίσημες επιθεωρήσεις (ΕΕ L 298/16-10-2014, σ.22)" (Β' 267), συμπεριλαμβανομένου και του πολλαπλασιαστικού υλικού της ελιάς και

3. με την προαναφερθείσα αριθμ. 218/8241/24-01-2017 ΥΑ (άρθρα 11, 17 και 22), με την οποία προβλέπεται ότι οι επίσημες αρμόδιες αρχές (Τμήματα Αγροτικής Ανάπτυξης και Ελέγχων) υποβάλλουν τα δείγματα του πολλαπλασιαστικού υλικού των οπωροφόρων φυτών και των οπωροφόρων δένδρων που προορίζονται για την παραγωγή φρούτων, σε επίσημα αποδεκτά εργαστήρια, προκειμένου να εξεταστούν για την παρουσία των επιβλαβών οργανισμών των παραρτημάτων του άρθρου 34 της ανωτέρω ΥΑ και, σύμφωνα με την παρ. 18 του άρθρου 2 της απόφασης αυτής, ως επίσημα αποδεκτά εργαστήρια ορίστηκαν: α) ο Σταθμός Ελέγχου Αγένους Πολλαπλασιαστικού Υλικού και Σπόρων (ΣΕΑΠΥΣ) της Διεύθυνσης Πολλαπλασιαστικού Υλικού Καλλιεργούμενων Φυτικών Ειδών και Φυτογενετικών Πόρων του ΥΠΑΑΤ και β) το ΜΦΙ, ΝΠΔΔ, εξειδικευμένο ίδρυμα στους Φυτοπαθολογικούς Ελέγχους, το οποίο εποπτεύεται και επιχορηγείται από το ΥΠΑΑΤ και ήδη ελέγχει τους εκθρούς каранτινας.

Κατά το μέρος που αφορά στον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ, σημειώνονται τα εξής:

Το Ινστιτούτο Ελιάς, Υποτροπικών Φυτών και Αμπέλου (ΙΕΛΥΑ) είναι ο επίσημος διατηρητής 63 ποικιλιών Εθνικού Καταλόγου στην Εθνική Συλλογή Ποικιλιών Ελιάς της Ελλάδας στα Χανιά, όπου σε εντομοστεγή χώρα καλλιέργειας φυτών (δικτυοκήπιο), διατηρούνται οι 10 κυριότερες ελληνικές ποικιλίες ελιάς. Το δικτυοκήπιο πληροί τις προδιαγραφές της Ευρωπαϊκής και Εθνικής νομοθεσίας για τη μητρική φυτεία κατηγορίας «προβασικό», που αποτελεί και την απαρχή της παραγωγής φυτουγειονομικά ελεγμένου πιστοποιημένου πολλαπλασιαστικού υλικού. Για την έναρξη λειτουργίας της φυτείας απομένουν οι επίσημοι έλεγχοι από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ, ενώ έχει υποβληθεί αναλυτικό σχέδιο δράσης για τη βιώσιμη λειτουργία κέντρου παραγωγής πιστοποιημένου πολλαπλασιαστικού υλικού ελιάς από το Ινστιτούτο προς το ΥΠΑΑΤ, προκειμένου να υπάρξει χρηματοδότηση για τη βιώσιμη λειτουργία της μητρικής φυτείας.

Επίσης, αναφέρεται ότι ομάδα ερευνητών εντομολόγων του ΙΕΛΥΑ συμμετέχει σε ερευνητικό έργο που χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων της Π.Ε. Κρήτης, με τίτλο: «Οδικός Χάρτης Ενεργειών για την Περιφέρεια Κρήτης», με σκοπό την ενίσχυση της ετοιμότητας της Περιφέρειας Κρήτης, αναφορικά με την εκρίζωση του παθογόνου *X. fastidiosa*, σε περίπτωση εντοπισμού του στο νησί. Οι δράσεις που υλοποιούνται από το ΙΕΛΥΑ, αφορούν στα έντομα φορείς του βακτηρίου και ειδικότερα:

1. Στην καταγραφή των δυνητικών ειδών εντόμων-φορέων του βακτηρίου με μορφολογική και μοριακή ταυτοποίηση και στη μελέτη της χωροχρονικής διακύμανσης των πληθυσμών τους σε ελαιώνες και άλλα φυτικά είδη, δυνητικούς ξενιστές, που υπάρχουν στην Κρήτη, για την ανάπτυξη και τη βελτιστοποίηση των μεθόδων αντιμετώπισής τους στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης διαχείρισης. Επίσης, θα προσδιορισθεί εάν υπάρχουν μολυσμένοι φορείς στην Περιφέρεια, οι οποίοι δεν έχουν ακόμα γίνει αντιληπτοί.
2. Στην αξιολόγηση φυτοπροστατευτικών προϊόντων (ΦΠ) για τον άμεσο και αποτελεσματικό έλεγχο πληθυσμών των δυνητικών φορέων στις προσβεβλημένες ζώνες (demarcated areas), με στόχο τον περιορισμό και την εκρίζωση του μολύσματος σε περίπτωση θετικού δείγματος.

Στον Δυτικό άξονα (Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου, Ιονίων Νήσων και Ηπείρου), η καλλιέργεια της ελιάς είναι υψίστης σημασίας, με μεγάλους αυτοφυείς και καλλιεργήσιμους ελαιώνες. Παράλληλα, ο Δυτικός Άξονας γειτνιάζει με τις πληγείσες περιοχές της Ν. Ιταλίας με εγγύτερη απόσταση (εκτός Κέρκυρας 180 Km) 250 km και απώτερη (Μεσσηνία) 450 km. Στο μέτωπο αυτό υπάρχουν δύο λιμάνια, της Πάτρας και της Ηγουμενίτσας, με συχνή σύνδεση με το Μπάρι της Ιταλίας, που είναι κοντά στις περιοχές που επλήγησαν από το βακτήριο, οπότε η περιοχή αυτή έχει τη μεγαλύτερη επικινδυνότητα προσβολής από όλα τα σημεία της χώρας, τόσο λόγω εγγύτητας όσο και λόγω πλήθους του κύριου ξενιστή. Στην εν λόγω περιοχή δραστηριοποιείται το Τμήμα Φυτοπροστασίας Πάτρας του Ινστιτούτου Βιομηχανικών και Κτηνοτροφικών Φυτών, το οποίο, στελεχωμένο με το κατάλληλο επιστημονικό προσωπικό, θα μπορέσει να συνεισφέρει σημαντικά στην πρόληψη εισόδου του παθογόνου, τόσο μέσω εργαστηριακών αναλύσεων, όσο και μέσω προγραμμάτων παρακολούθησης επιδημιών εν τη γενέσει τους.

Κατά το μέρος που αφορά το ΜΦΙ, επισημαίνονται τα εξής:

Σχετικά με τον έλεγχο του φυτικού υλικού που εισάγεται από χώρες της Ευρώπης ή από τρίτες χώρες, σημειώνεται ότι, όπως προαναφέρθηκε, οι Φυτοϋγειονομικοί Ελεγκτές των ΔΑΟΚ και των Περιφερειακών Κέντρων Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου, μετά τη διενέργεια μακροσκοπικού ελέγχου στα προς εισαγωγή φορτία με βάση ειδικές για τον επιβλαβή οργανισμό *Xylella fastidiosa* (Xf) Κατευθυντήριες Οδηγίες, οι οποίες έχουν εκδοθεί από τον Ευρωπαϊκό και Μεσογειακό Οργανισμό Προστασίας Φυτών (European Plant Protection Organization, EPPO) και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission, EC), πραγματοποιούν δειγματοληψίες φυτικών τμημάτων βάσει επίσημων, διεθνών μεθοδολογιών δειγματοληψίας (EPPO, International Plant Protection Convention), και σχηματίζουν κατάλληλα σύνθετα δείγματα, τα οποία και αποστέλλουν για εργαστηριακό έλεγχο στο ΜΦΙ.

Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου των καλλιεργούμενων φυτών που προορίζονται προς εισαγωγή, εντός του 2017, ελέγχθηκαν εργαστηριακά 36 σύνθετα δείγματα φυτών προς εισαγωγή, τα οποία προέρχονταν από οκτώ (8) τρίτες χώρες και έξι (6) δείγματα φυτών προς εισαγωγή, τα οποία προέρχονταν από μία Ευρωπαϊκή χώρα. Το 2018, μέχρι στιγμής, έχουν ελεγχθεί εργαστηριακά 47 σύνθετα δείγματα φυτών (που αντιστοιχούσαν σε 9 γένη φυτών-ξενιστών) προς εισαγωγή που προέρχονταν από τέσσερις (4) χώρες. Αναλυτική καταγραφή των ειδών των φυτών και της προέλευσης των ως άνω εξετασθέντων δειγμάτων για το βακτήριο Xf στο πλαίσιο του Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου, περιλαμβάνεται στις τριμηνιαίες αναφορές του ΜΦΙ προς την αρμόδια Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ.

Παράλληλα με τις ως άνω εξετάσεις Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου, στο πλαίσιο του προαναφερθέντος Προγράμματος «Επισκοπήσεις (surveys) κατά ορισμένων επιβλαβών οργανισμών» του ΥΠΑΑΤ, οι Φυτοϋγειονομικοί Ελεγκτές επιθεωρούν συστηματικά φυτωριακές μονάδες, κεντρικές ανθαγορές, κέντρα πώλησης-διακίνησης φυτωριακού υλικού, καθώς και τις περιοχές γύρω από λιμάνια και αεροδρόμια, μέσω των οποίων εισάγονται ή διακινούνται από χώρες της ΕΕ στη χώρα μας τα φορτία φυτικού υλικού. Κατά την Επισκόπηση των τόπων αυτών, οι Φυτοϋγειονομικοί Ελεγκτές, ακολουθώντας τη Μεθοδολογία του Προγράμματος για τον επιβλαβή οργανισμό Xf, η οποία βασίστηκε στις προαναφερθείσες Κατευθυντήριες Οδηγίες των αρμόδιων φορέων EC και EPPO, ελέγχουν μακροσκοπικά το φυτωριακό υλικό και πραγματοποιούν δειγματοληψίες φυτών για εργαστηριακό έλεγχο κατά προτεραιότητα σε φυτά εισαχθέντα ή διακινούμενα από χώρες της ΕΕ. Η ένταση των συγκεκριμένων ελέγχων έχει τριπλασιαστεί σε σχέση με το 2017 και σχεδιάζεται να οκταπλασιαστεί για το 2019. Ενδεικτικά, αναφέρεται ότι εντός του 2018, από τα 506 εξετασθέντα δείγματα φυτών που προέρχονταν από φυτώρια, ανθαγορές, κέντρα εμπορίας και λιμάνια, τα 205 δείγματα αφορούσαν φυτά εισαγωγής από τρίτες χώρες ή από χώρες της ΕΕ.

Αναλυτική κατανομή των ως άνω εξετασθέντων δειγμάτων στο πλαίσιο του Προγράμματος «Επισκόπησης» για το βακτήριο Xf, υποβάλλεται, κατά τακτά χρονικά διαστήματα, στην αρμόδια Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ. Επιπρόσθετα, η πορεία αποστολής των δειγμάτων στο ΜΦΙ από τις Υπηρεσίες Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου και τα αποτελέσματα των εργαστηριακών ελέγχων είναι διαθέσιμα προς την αρμόδια Διεύθυνση του ΥΠΑΑΤ, σε πραγματικό χρόνο (online), μέσω ειδικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας που έχει δημιουργηθεί στο πλαίσιο του Προγράμματος των Επισκοπήσεων του ΥΠΑΑΤ.

Όσον αφορά σε μέτρα ενίσχυσης της παραγωγής πολλαπλασιαστικού υλικού αυτόχθονων ποικιλιών ελιάς, επισημαίνεται ότι με την πρόσφατη απόφαση της Διεύθυνσης Προμηθειών, Διαχείρισης Υλικού και Υποδομών της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών του ΥΠΑΑΤ (αριθμ. 1412/70606 /17.5.2018 ΑΔΑ 7ΣΞΩ 4653ΠΓ-05Κ), εγκρίθηκε η απευθείας ανάθεση στο ΜΦΙ του έργου της εκτέλεσης των εργαστηριακών εξετάσεων για την ανίχνευση της παρουσίας επιβλαβών οργανισμών σε πολλαπλασιαστικό υλικό οπωροφόρων δένδρων, στο πλαίσιο του οποίου πρώτης προτεραιότητας είναι ο έλεγχος του πολλαπλασιαστικού υλικού ποικιλιών ελιάς.

Όσον αφορά στην ενίσχυση των φυτοϋγειονομικών ελέγχων, καθώς και στην καταγραφή των ειδών εντόμων που δυνητικά μπορεί να αποτελούν φορέα του βακτηρίου Xf, επισημαίνονται τα εξής:

α) Στο Πρόγραμμα «Επισκόπησης» για το 2019, προβλέπεται τετραπλασιασμός του αριθμού των προβλεπόμενων εργαστηριακών ελέγχων σε φυτά-ξενιστές και για έντομα-φορείς.

β) Στο πλαίσιο του εκτελούμενου Ευρωπαϊκού προγράμματος XF-ACTORS (HORIZON 2020), διενεργούνται εξειδικευμένες δειγματοληψίες φυτικού υλικού σε σημεία υψηλής επικινδυνότητας (λιμάνια, αεροδρόμια) και μελετώνται και νέες εργαστηριακές μέθοδοι διάγνωσης. Διενεργείται συστηματική έρευνα σχετικά με την παρουσία, βιολογία, γενετική σύσταση και δυναμική των πληθυσμών των εντόμων φορέων του βακτηρίου σε ελαιοκομικές περιοχές της χώρας, συμπεριλαμβανομένης και της Κρήτης. Παράλληλα, διενεργείται έρευνα για τη βελτιστοποίηση των τρόπων παρακολούθησης και παγίδευσης των εντόμων φορέων του βακτηρίου Xf. Οι γνώσεις αυτές αποτελούν προϋπόθεση, προκειμένου να επιλεγούν τα κατάλληλα χημικά σκευάσματα για την καταπολέμηση των εντόμων-φορέων.

γ) Στο πλαίσιο της διαγνωστικής εργασίας επί δειγμάτων που αποστέλλονται στο ΜΦΙ από Υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ ή από παραγωγούς και άλλους ενδιαφερομένους πολίτες από όλη τη χώρα, εξετάζονται δείγματα φυτών για το βακτήριο Xf. Εντός του 2017, εξετάστηκαν 88 δείγματα αυτής της κατηγορίας, προερχόμενα από 32 ΠΕ, και το 2018, έχουν, μέχρι στιγμής, εξεταστεί 32 δείγματα αυτής της κατηγορίας, προερχόμενα από 21 ΠΕ. Η εν λόγω διαγνωστική εργασία θα συνεχιστεί και τα επόμενα έτη και αναμένεται να ενταθεί, δεδομένης της ευρύτερης ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των ενδιαφερομένων για τον έγκαιρο εντοπισμό τυχόν ύποπτων συμπτωμάτων που μπορεί να οφείλονται στο βακτήριο Xf.

Τέλος, επισημαίνεται ότι για την ανίχνευση του βακτηρίου εργαστηριακά έχουν αναπτυχθεί πληθώρα μοριακών και ανοσολογικών μεθόδων, οι οποίες είναι επικυρωμένες από τους αρμόδιους Ευρωπαϊκούς φορείς και εφαρμόζονται στα Εργαστήρια του ΜΦΙ.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Βουλευτή κ. Σ. Βαρδάκη